

могло реално користити) значила би понављање целог посла. Дирерове звездане карте су прве заиста подробне карте звезданог неба.

Очито да су знамените Дирерове звездане карте, гравирание (како на њима самима казује латински натпис) 1515. год., доспеле у прво латинско издање "Алмагеста" (1537. год.) много година после њиховог распрострањивања међу астрономима Запада у облику гравира. Из историје технике познато је да је гравира као начин умножавања цртежа први пут почела да се употребљава у Европи тек почетком XV века и одмах довела до проналаска штампарског слога. Првобитно је настала у Холандији и Фландрији и тек касније прешла у Француску и Италију. Најстарија сачувана гравира је отисак на дрвету "Свети Христифор", означен 1423. год. тј. око 15-20 година пре Гутенберговог проналаска штампаних књига [12, стр. 221-222]. Да штампана гравира није била позната раније, види се из саме историје њеног настанка. На почетку су отисци прављени на исти начин као и печати савремених установа, тј. на дашчици су алатком дубљена места која треба да остану бела. Намазавши затим дашчицу бојом, прислањали су је на папир и добијали груби отисак. То није дуго трајало. Већ 1452. год. златар Томазо Финигвера из Фиренце је учинио следећи природни корак - урезао је слику на сребрној плочици, натрљао смешом масти и чађи и притиснуо на мокру крпу. Добијен је доста добар отисак. Томазо Финигвера је поновио тај процес са листовима влажне хартије и уверио се да обнављајући наношење боје можемо добити од гравире колико год хоћемо отисака. Даљи развој овог начина умножавања цртежа припада знаменитом италијанском сликару Мантењи (1431-1506) (Mantegna) [377, стр. 756]. Он је аутор око 20 табли са приказима митолошких, историјских и религиозних сцена, на пример 7 листова "Битке морских божанстава", око 1470. год. Тако је започињало издавање гравира, које је ускоро пренето у Немачку. Кроз неколико година широко познато постаје име Албрехта Дирера (1471-1528), који је у Нирнбергу почео да издаје изузетне гравире на дрвету и металу. Оне су се одликовале прецизношћу израде, изванредним сенчењем, узимањем у обзир перспективе и сл. Настала је цела школа познатих уметника-гравера.

Издавање гравира звезданих карата датираних од стране Дирера 1515. год. било је наравно лакше од издавања целе књиге са цртежима ("Алмагест"). Сам Дирер је могао да уради много отисака не прибегавајући помоћи професионалних издавача књига. Он сам се очигледно није бавио астрономијом, у сваком случају звездане карте су његово једино астрономско дело. Пошто није био астроном - посматрач, реализујући нарудбину астронома (или издавача) за гравирање звезданих карата, у циљу очувања елеганције фигура допустио је на њима неколико крупних нетачности. Поменимо овде само изразите примере.

На Диреровој карти сазвезђе Жртвеника изгледа веома лепо и природно на равном цртежу. Међутим, код преношења карте на звездано небо Жртвеник се преокреће одозго надоле и језици његовог пламена, уместо да се подижу навише, спуштају се наниже! Другим речима, ова бакља гори "наглавачке". Настаје природно питање: који га је реални астроном - посматрач тако апсурдно замишљао?